

۱۳۷۷ - خاندان، (۲۱) عید

[عید]

و وصیعت: تالیف: مولانا نظام الدین عید خانی

تاریخ: ۱۳۷۷ - خاندان، (۲۱) عید

۱۳۷۷

۸۷۶

کلیات

مولانا نظام الدین عید الله

معروف به

عید زاکانی

تصحیح و تحقیق و شرح
و ترجمه حکایات عربی

پرویز اتابکی

انتشارات زوار

رسالة في الادب ١٢٦ - ١٢٧
 تلمیحه و تاليفه و تاليفه ٧٠٥ - ١٢٦

راهنما لکتابخانه :

و کلام و شعر و تنبيه ٧٠٥ - ٥٢٥

راهنما لکتابخانه :
 قسمتي از پیش گفتار چایهای اول و دوم ٥٢٥ - ٧٦٥
 تاليف و تاليفه و لغت و لغت و لغت و لغت

فهرست مطالب

مقدمه‌ها شامل : شماره صفحات

١٣ - ٣ قسمتی از پیش گفتار چایهای اول و دوم
٣٥ - ١٣ قسمتی از مقدمه استاد فقید، عباس اقبال
١٥٠ - ٣٥ مقدمه چاپ سوم
٢١٨ - ١٥٠ قصائد و ترکیبات مدحیه
٢٢٥ - ٢١٨ قطعات
٢٢٩ - ٢٢٥ ترجیع بند
٢٨١ - ٢٢٩ غزلیات
٣١٧ - ٢٨١ مثنوی عشاق نامه

لطائف شامل :

٣٤٣ - ٣١٧ رساله اخلاق الأشراف
٣٥٧ - ٣٤٣ رساله ریش نامه
٣٥٩ - ٣٥٧ نامه‌های قلندران
٣٦٥ - ٣٥٩ قصیده موش و گربه
٣٧٩ - ٣٦٥ رساله تعریفات مشهور به دو فصل
٣٨٩ - ٣٧٩ رساله صد بند

منتخب لطائف یا رساله دلگشا شامل :

٣٠٩ - ٣٩١ منتخب متن حکایات عربی
٤٢٩ - ٤٠٩ ترجمه فارسی حکایات عربی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قسمتی از پیش‌گفتار چاپهای اول و دوم

مولانا نظام‌الدین عبیدالله زاکانی یکی از ستارگان فروزان آسمان شعر و ادب ایران و از بزرگترین لطیفه‌پردازان و نقادان چیره‌دست روزگار است. شرح احوال و تاریخ ولادت و سال دقیق وفات این فرزانه لطیفه‌سرای، چون بیشتر اکابر علم و ادب این سرزمین در پرده ابهام نهفته است و فقط از برخی قرائن و امارات به قسمتی از آن راه توان یافت.

استاد فقید عباس اقبال آشتیانی در این خصوص تحقیقی دقیق کرده‌اند و نتیجه غوررسی و فحص خویش را به بهترین صورت ضمن مقدمه فاضلانهای بردیوان عبید چاپ مجله ارمان نگاشته‌اند که نکته تازه‌ای بر آن مزید نتوان کرد.^۱ از این رو خوانندگان و پژوهندگان را به مقدمه استاد فقید که نیز زینت بخش چاپ حاضر است، حواله می‌دهیم.

* * *

مولانا عبید در انواع شعر و قصیده و غزل و رباعی و مثنوی و قطعه و ترکیب‌بند و ترجیع‌بند و تضمین طبع آزمائی کرده و الحق در همه فن، داد شعر و شاعری داده است. قصائدش فصیح و بی‌تکلف و غزلیاتش دلکش و لطیف و رباعیاتش نغز و پر معنی و مثنویش ساده و روان و تضمیناتش بکر و استادانه است، به عبارت دیگر ذوق و فن را بهم آمیخته و قریحه سرشار خداداد و دانش مکتسب موفور را در اشعار نغز و آبدار خود جلوه جاوید بخشیده است.

گواه شاهد صادق براین مدعا همانا نظم مولانا است که ما را از بیان هر دلیل دیگر

۱ - پاره‌ای نکات و اطلاعات جزئی از قبیل سفر عبید به جزیره هرمز و نام بعضی کسان که مورد هجو عبید قرار گرفته‌اند و بعد از مطالعه نسخه‌هایی از کلیات که اخیراً بدست رسیده معلوم گردیده، در ذیل مقدمه استاد فقید، اقبال در این چاپ یادداشت شده است.